

Výzkum, vývoj a inovace: Právo tu hraje obrovskou roli!

Advokátní kancelář Holec, Zuska & Partneři a Epravo.cz uspořádaly konferenci „Aktuální právní a ekonomické problémy a výzvy týkající se projektů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací.“ Vědci, pedagogové a administrativní pracovníci se z úst právníků a manažerů dozvěděli důležité body o celém procesu zapojení jejich institucí do „Výzkumu, vývoje a inovace“(VVI). Témata byla čtyři: Problematika veřejné podpory v oblasti VVI; Vybrané otázky projektového řízení; Problematika full cost modelu a jeho implementace u projektů VVI; Problematika veřejných zakázek.

(zleva: Karel Zuska, Matej Kliman)

Karel Zuska: „U nás došlo k obrovskému podcenění veřejné podpory!“

O konferenci a zapojení soukromého sektoru do Operačního programu Výzkum, vývoj a inovace jsme si povídali s Karlem Zuskou (KZ) a Matejem Klimanem (MK) z AK Holec, Zuska & Partneři.

Co Vás vedlo k uspořádání konference?

KZ: „OP VaVpI (pozn.red.: Operační program Výzkum, vývoj pro inovace) je jako jeden z mála dotačních programů určen mj. na podporu investic, tedy vybudování infrastruktury. Subjekty zaměřené primárně na vědeckou, pedagogickou či administrativní činnost nemají podle našeho názoru dostatek zkušeností s investičními akcemi obdobného charakteru a rozsahu. Mnozí tak vstupují do investiční akce nedostatečně připraveni na to, co je čeká s dodavateli - stavebními firmami, které jsou zkušenými harcovníky na stavebním trhu. Jsou tak v poněkud nerovném postavení, přičemž však plně zodpovídají za perfektnost a úspěšnost projektu. Z toho plynou potenciální problémy. Smyslem konference nebylo vyřešit všechny otázky, ale ukázat, na jaké problémy se připravit a čemu věnovat zvýšenou pozornost od samého počátku. Všem by mělo být zřejmé, že bez dostatečného odborného a manažerského vybavení nelze takto náročné projekty zvládnout“.

Jak moc je při Výzkumu, vývoji a inovaci potřeba soukromý sektor?

KZ: „Otázka možností a forem spolupráce veřejného a soukromého sektoru je v současné době vysoce aktuální, a to nejen v oblasti výzkumu, vývoje a inovací (VaVaI). V řadě jiných sfér lidské činnosti dnes uvažujeme o tzv. PPP projektech, kdy se na zajištění služeb veřejného zájmu aktivně spolupodílí soukromý sektor.

V rámci VaVaI je důležité, aby došlo k propojení výsledků výzkumu s aplikační sférou, jinými slovy, aby práce vědců, výzkumníků a inovátorů nezůstaly jen na papíře, ale našly reálné uplatnění v průmyslu a promítly se do života lidí.

Protože však spojení veřejného a soukromého sektoru přináší celou řadu právních úskalí, neboť je regulováno poměrně nepřehlednou škálou předpisů zejména na úrovni EU, musí do hry vstoupit právníci. Vztahy výzkumných organizací a privátních partnerů musí být nastaveny tak, aby vyhovovaly danému účelu, aby respektovaly principy veřejné podpory, aby byly pro obě strany co možná nejbezpečnější, vyvážené, férové“.

MK: „Spolupráce se bude muset v budoucnosti dále prohloubit. Ze strany Komise kladu důraz na to, aby při financování VaVaI, zejména ve sféře techničtějších oborů, byla vždy výsledkem nějaká konkrétní aplikace. V důsledku toho je OP VaVpI nastaven tak, že jsou tam velmi přísné tzv. monitorovací indikátory. Jednou součástí z nich je objem smluvního výzkumu pro soukromou sféru. V případě, že se ty monitorovací indikátory nesplní, příjemci dotace budou muset část z nich vrátit; to by mohlo pro řadu z nich mít fatální důsledky. Proto bude velký tlak na to, aby výzkumné organizace spolupracovaly se soukromými partnery, kteří by od nich nakupovali výzkum.“

Chápu tedy správně, že v operačním programu VaVpI musí být soukromý sektor?

MK: „Operační program VaVaI je strukturální financování – to znamená, že peníze jdou principiálně jen do pořizování infrastruktury. V zásadě se z něj nefinancuje provoz. Podmínkou toho, že Evropa vůbec podpoří nějakou infrastrukturu, je, že v budoucnu bude životaschopná, což ve svém důsledku znamená spolupráci se soukromým sektorem. Jinými slovy jde o smysluplnost výzkumu pro průmysl a pro jiné uživatele. Ze strukturálních fondů nejdou peníze na provoz – Evropa zaplatí budovy a zařízení, proto bude nutné provoz financovat ze smluvního výzkumu.“

KZ: „Projekty činí velmi komplikované jejich fázování, tedy rozdělení na fázi pořízení (reálnosti, realizovatelnosti) a fázi udržitelnosti. Fáze udržitelnosti je vždy nějaké povinné období, které bývá u financování z fondů EU 5-10 let (v závislosti na nastavení projektu a příjemci dotace). Projekt proto musí být nastaven tak, aby bylo zřejmé, že neskončí vybudováním infrastruktury a nebude z něj novodobý brownfield.“

Na konferenci zazněla čtyři témata, jsou to tedy čtyři oblasti, které by měly být nejvíce diskutovány?

KZ: „Jsou to takové čtyři pilíře. Neříkáme, že neexistuje pátý, šestý. Ale myslím si, že z pohledu toho, jak se nám věci setkávají v praxi, vše začíná a končí problematikou veřejné podpory. Ta má na konci své vyústění ve správném poptání dodavatelů na projekt, tedy v otázce veřejného zadávání (veřejných zakázek). Projekt se neobejde bez toho, aby zadavatel měl věci účetně podchyceny tak, aby byl schopen důsledně a jednoznačně prokázat použití finančních prostředků; k tomu slouží mj. metoda full cost. A celý projekt stojí na tom, zda má kvalitní management schopný jej uřídit ve všech fázích.

Takže tady hraje znalost práva velkou roli...

KZ: „U VaVaI se lidé velmi setkávají s problémem neporozumění evropskému právu. Od začátku

upozorňujeme, že existuje Rámec společenství pro oblast výzkumu a vývoje. I když jde o předpis, který není vydán formou přímo aplikovatelného nařízení, Evropa jím ukazuje, jak bude některé konkrétní otázky veřejné podpory v oblasti VaVaI posuzovat a řešit.

Mnoho lidí se domnívá, že postačuje vnímat zákon o veřejné podpoře jako český právní předpis, a že tam lze nalézt všechny odpovědi. Zapomíná se však na to, že regulaci oblasti veřejné podpory si Evropa vyčlenila do své kompetence. Evropa pak projekty kontroluje, klade všetečné otázky a má pravomoc projekty zastavit, případně ukládat sankce. Ukazuje se, že opravdu došlo k vážnému podcenění rizika veřejné podpory, a to již při samotné tvorbě některých operačních programů.“

Konference měla mezi přítomnými úspěch, je něco, co mohlo ještě zaznít?

MK: „Velkou výzvou pro sektor výzkumných organizací je také otázka ochrany duševního vlastnictví. Této problematice se mj. věnuje projekt EF-TRANS zpracovaný v gesci MŠMT. S vydanými metodikami je dobré se seznámit a doplnit si tak některé znalosti z této oblasti.“

KZ: „Odezva účastníků konference ukazuje potřebu její konání někdy v blízké budoucnosti zopakovat. Proto uvítáme i podněty, na jaká témata v oblasti VaVaI se příště zaměřit. I pro nás byla konference velkým přínosem“.

■ ■ ■ **HOLEC, ZUSKA
& PARTNEŘI**

ADVOKÁTI | ATTORNEYS | RECHTSANWÄLTE

HOLEC, ZUSKA & Partneři advokáti

Palác Anděl
Radlická 1c/3185
150 00 Praha 5

Tel.: +420 296 325 235
Fax: +420 296 325 240
e-mail: recepce@holec-advokati.cz
www.holec-advokati.cz

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Advokátní kancelář Pokorný, Wagner & partneři, s.r.o.](#)
- [Náš náskok byl v odhodlání a ochotě riskovat](#)
- [Na co se zaměřoval úřad pro ochranu osobních údajů při své kontrolní činnosti v roce 2020?](#)
- [„Co nás čeká v právu ICT v roce 2021“](#)

- [Rozhovor s Petrem Sprinzem](#)
- [Odborný seminář: Závazky v novém občanském zákoníku](#)
- [Odborný seminář: Smlouvy uzavírané se spotřebitelem v novém občanském zákoníku](#)
- [Chambers Europe 2012: PRK Partners oceněna za nejlepší klientské služby](#)
- [Nataša Randlová prominentním právníkem Chambers Europe](#)
- [Ocenění soutěžněprávního týmu advokátní kanceláře Schönherr](#)
- [Advokátní kancelář KŠB byla oceněna jako nejlepší národní právní firma v ČR](#)